

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00
F: 01 369 78 32
E: gp.mddsz@gov.si
www.mddsz.gov.si

Podpisnik: Anja Kopac Mrak
Izdajatelj certifikata: sigov-ca
Serijska št. certifikata: 3a 5e 92 74
Datum poteka certifikata: 23.03.2018
Datum in čas podpisa: 13:23, 23.02.2017
Referenčna številka: 002-5/2017/2

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
PRESEDNIK
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

gp@ds-rs.si

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	23-02-2017
Šifra:	541-01/17-21
Povezava:	
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

Številka: 002-5/2017/2
Datum: 22. 2. 2017

Zadeva: Odgovor na vprašanje državnega svetnika Rudija Matjašiča glede Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in zakona o socialno varstvenih prejemkih

Spoštovani,

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) je dne 9. 2. 2017 prejelo sklep Državnega sveta Republike Slovenije, št. 541-01/17-2/ z dne 7. 2. 2017. Iz sklepa je razvidno, da Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanja državnega svetnika Rudija Matjašiča, mag. posl. ved, glede Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US in 88/16; v nadaljnjem besedilu: ZUPJS) in Zakona o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 61/10, 40/11, 14/13, 99/13, 90/15 in 88/16; nadaljnjem besedilu: ZSVarPre) in predlaga ministrstvu, da vprašanja prouči in na njih odgovori v roku 30 dni.

V zvezi s posameznimi vprašanji ministrstvo odgovarja, kot sledi v nadaljevanju.

1. Probleme centrov za socialno delo pri implementaciji ZUPJS in ZSVarPre splošne narave ministrstvo rešuje s pomočjo odgovorov na vprašanja preko posebne računalniške aplikacije Maximo (v tej aplikaciji je tudi t.i. baza znanja, v kateri so splošna stališča ministrstva glede določenih odprtih vprašanj), z udeležbo na aktivnih centrov za socialno delo ter s pojasnili oziroma obvestili. Na ministrstvu se zavedamo, da je socialna zakonodaja zapletena, zaradi česar bi bilo v bodoče treba pristopiti h poenotenju ureditve. Navedeno predstavlja dolgoročni projekt, h kateremu bo ministrstvo pristopilo v prihodnosti.

2. V zvezi z neenakostjo pred zakonom glede:

- in b) upoštevanja dohodka iz dejavnosti v višini 75 % bruto minimalne plače in posledično neupoštevanja premoženja velike vrednosti, ki se uporablja za opravljanje dejavnosti oziroma upoštevanje le-tega v fiktivni višini ter neenakosti pred zakonom v primeru lastništva premoženja večje vrednosti in neizkazovanjem dohodka oziroma upoštevanja premoženja na način, ki ne odraža dejanskega stanja (oseba lahko v

takem primeru prejema višje socialne transferje, kot oseba, ki izkazuje samo dohodke) – navedeno neenakost bi lahko odpravili z uvedbo premoženjskega cenusa (navedeno bi pomenilo, da če bi stranka oziroma družina presegala to mejo, do pravice ne bi bila upravičena), o čemer ministrstvo že razmišlja oziroma z upoštevanjem premoženja na drug bolj ustrezen način, ki bi odpravil omenjeno neenakost;

- c) neizvajanja 42. člena ZUPJS, ki govori o obveznosti upravičenca do denarne socialne pomoči, da sprejme vsako zaposlitev ter premajhno (demotivirajočo) razliko med minimalno plačo in višino prejete denarne socialne pomoči - v zvezi z neizvajanjem 42. člena ZUPJS bo ministrstvo pozvalo Zavod RS za zaposlovanje k doslednemu izvajanju;
- d) neenake obravnave študentov s statusom absolventa glede na določbe starega in novega Zakona o štipendiranju – tako stari Zakon o štipendiranju (ZŠtip; Uradni list RS, št. 59/07 in nasl.) kot novi ZŠtip-1 (Uradni list RS, št. 56/13, 99/13 - ZUPJS-C in 8/16) predvidevata vračilo državne (in drugih) štipendije za letnik, ki ga štipendist ni uspešno zaključil. Državna štipendija torej ni oblika denarne socialne pomoči temveč socialni prejemek, ki je sicer namenjen pokrivanju stroškov povezanih z izobraževanjem, ki pa za štipendista pomeni dolžnost, da svoje obveznosti iz naslova izobraževanja tudi uspešno zaključi. Oba zakona določata pravico študentov, da štipendijo prejema tudi v času absolventa, največ eno leto. Stari zakon ni izrecno določal, da je štipendist, ki ne diplomira (magistrira) do konca absolventskega staža, dolžan vrniti prejete zneske štipendije, zaradi česar od absolventov država ni terjala vračila, čeprav izobraževanja niso zaključili. Takšna praksa ni veljala samo za državne, temveč tudi za Zoisove štipendiste. Ker pa so štipendije v prvi vrsti namenjene pridobivanju višje ravni izobrazbe, je bilo pri pripravi novega ZŠtip-1 sprejeto stališče, predlagano oziroma usklajeno tudi s Študentsko organizacijo Slovenije, da mora država kot štipenditor stremeti k zaključku izobraževanja in pridobitvi ustreznega naziva na višji izobrazbeni ravni, zaradi česar je bila v zakon dodana določba, da je dolžan štipendist zaključiti vse obveznosti do konca enoletnega podaljšanja študentskega statusa po izteku trajanja izobraževalnega programa, sicer mora vrniti štipendijo, prejeto za zadnji letnik in za absolventa (99. člen). Navedena določba ne pomeni razlikovanja med absolventi, temveč zapolnitev pravne praznine prejšnjega zakona in določitev posledice, če obveznosti izobraževalnega programa niso pravočasno izpolnjene. ZŠtip-1 seveda predvideva tudi izjeme za štipendiste, ki iz opravičljivih razlogov ne uspejo zaključiti izobraževanja v navedenem roku. Dodajamo še, da ZŠtip-1, ki se je začel uporabljati 1. 1. 2014, v prehodnih določbah določa, da se štipendijsko razmerje upravičencev, ki so državno štipendijo pridobili po ZŠtip, presoja po tem zakonu do zaključka izobraževalnega programa, za katerega so pridobili štipendijo (118. člen). Glede na navedeno se bo večina starih štipendijskih razmerij iztekla do konca študijskega leta 2017/2018, kar pa pomeni, da se bo za absolvente uporabljal samo še ZŠtip-1.
- e) neupoštevanja načela socialne države v zvezi s pogoji za pridobitev otroškega dodatka (problem ugotavljanja dohodkov iz tujine) in oteženim pridobivanjem podatkov glede višine plače za osebe, zaposlene v tujini in posledičnim omogočanjem prejemanja polne višine različnih socialnih prejemkov – tveganje za zlorabe bo vedno obstajalo, saj ljudje vedno iščejo pravne praznine in pomanjkljivosti »sistema«. Zaradi pridobivanja podatkov o osebah ter njihovem premoženju in dohodkih iz uradnih evidenc, je trenutna pomanjkljivost »sistema«, ne pa določb ZUPJS, pomanjkanje uradnih evidenc oziroma neuradnih evidenc oziroma ne povezljivosti z uradnimi evidencami o dohodkih in premoženju, ki jih vodijo druge države. Za primere pridobivanja podatkov, ko uradne

evidence o podatkih, ki so potrebni za ugotavljanje materialnega položaja posameznika, ne obstajajo oziroma v primeru pridobivanja izkazovanja dohodkov iz tujine, je ministrstvo v obrazcu vloge za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev postavilo vprašanje, ali taki dohodki oziroma premoženje obstaja, ali ne. Gre torej za odločanje na podlagi izjave stranke, podano pod kazensko in materialno odgovornostjo, za namenom, da se lahko stranki, če se kasneje ugotovi, da je podatke prikazovala lažno ali jih je zamolčala, to pravico za nazaj odvzame.

- f) prej veljavne in nove zakonske določbe glede zaznamb na premoženju (določene osebe so pomoč za časa življenja že vrnilo v celoti oziroma v zapuščinskem postopku, z novo zakonodajo pa pomoči ne bo treba več vračati, tudi če bo prišlo do dedovanja) – ne gre za neenakost pred zakonom, saj vračilo prejete pomoči za nazaj (do 1. 2. 2017) še vedno velja za vse tiste zapustnike, za katere se bo v zapuščinskem postopku ugotovilo, da so prejeli denarno socialno pomoč oziroma varstveni dodatek do 1. 2. 2017. Drugačna rešitev bi bila namreč nepravilna do oseb, ki so izplačano denarno socialno pomoč oziroma varstveni dodatek vrnilo za časa življenja ter do zapustnikov, katerih premoženje se je omejilo. Navedeno je ministrstvo v predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (Uradni list RS, št. 88/16; v nadaljnjem besedilu: ZSVarPre-E) tudi izrecno poudarilo. Navedeno pomeni, da če je zapustnik prejel pomoč po starem na podlagi odločbe, veljavne npr. od 1. 10. 2016 do 31. 3. 2017, se vrača samo pomoč prejeta med 1. 10. 2016 in 31. 1. 2017, torej do 1. 2. 2017. Tako bodo morali dediči tistih zapustnikov, ki so to pomoč prejeli do 1. 2. 2017 še vedno vračati oziroma se bo za prejeto pomoč omejilo dedovanje, v kolikor dediči niso tudi sami socialno ogroženi. Omejitve dedovanja se izvede do enake višine, kot je veljala do novele ZSVarPre, tj. do višine:
- 2/3 prejetih sredstev, ki jih je zapustnik prejel iz naslova varstvenega dodatka,
 - do višine prejete denarne socialne pomoči, zmanjšane za 12 najvišjih mesečnih zneskov, nato pa zmanjšane še za 1/3 od preostalih mesečnih zneskov prejete pomoči, če je zapustnik denarno socialno pomoč prejel za več kot 12 mesecev.
- g) sklepanja sporazuma o preživnini ter ugotavljanjem plačilne sposobnosti oziroma zmožnosti preživljanja - Socialna zakonodaja od vlagatelja, ki uveljavlja denarno socialno pomoč oziroma varstveni dodatek (katerih narava je skladno z ZSVarPre subsidiarna, kar pomeni da sta zadnji v vrsti pomoči, do katere je posameznik lahko upravičen šele, ko je izkoristil vse možnosti za pridobitev sredstev za preživljanje na primer s pomočjo dohodka, premoženja, pravic, preživljanja s strani oseb, ki so jih skladno z zakonom dolžni preživljati), zahteva lastno aktivnost pri reševanju svoje socialne problematike, med drugim tudi izvrševanje dolžnosti preživljanja s strani polnoletnih otrok, sicer zaradi obstoja t.i. krivdnega razloga do pravice ni upravičen. Od vlagatelja vloge za denarno socialno pomoč se ta aktivnost zahteva že dalj časa (tudi v času denarnega dodatka oziroma pred začetkom uporabe nove socialne zakonodaje 1. 1. 2012), od vlagatelja vloge za varstveni dodatek pa se ta aktivnost zahteva od prenosa pravice iz pokojninskega sistema med socialno varstvene prejemke, tj. od 1. 1. 2012 dalje. Stvarni in razumni razlog za razlikovanje med tistimi, ki nimajo polnoletnih otrok in tistimi, ki jih imajo in se torej od njih, če so jih otroci zmožni preživljati, zahteva sklenitev sporazuma o preživnini v obliki izvršljivega notarskega zapisa, izhaja iz subsidiarne narave omenjenih pravic, katerih cilj je zagotoviti pomoč tistim, ki jo res potrebujejo.

3. Nova ureditev omejitve dedovanja in zaznamb zagotavlja, da tako zaznamba na nepremičninah, kot tudi omejitve dedovanja po novem, velja le za tiste upravičence do denarne

socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka, ki jim bo pomoč dodeljena od 1. 2. 2017 dalje ter bodo imeli v lasti stanovanje ali stanovanjsko hišo (v katerem oziroma kateri bodo dejansko bivali in imeli prijavljeno stalno prebivališče) v vrednosti nad 120.000 evrov (ob izpolnjevanju tudi drugih spodaj navedenih pogojev). Od 1. 2. 2017 se tako širšemu krogu (torej ne vsem) upravičencev do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka ne bodo več vpisale zaznambe na njihovih nepremičninah, prav tako ne bo potrebno te pomoči vračati njihovim dedičem. To bo veljalo, kot že omenjeno zgoraj, samo za tiste upravičence do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka, ki jim bo pomoč dodeljena ter ne bodo imeli v lasti stanovanja ali stanovanjske hiše (v katerem oziroma kateri bodo dejansko bivali in imeli prijavljeno stalno prebivališče) v vrednosti nad 120.000 evrov.

Zaznamba

Zaznambe na nepremičninah oseb, ki so jo zaradi upravičenosti do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka prejele po 1. 1. 2012, je Vrhovno sodišče RS po uradni dolžnosti že izbrisalo iz zemljiške knjige. Vrhovno sodišče RS je po uradni dolžnosti tudi ustavilo že začete postopke vpisa zaznamb, ki še niso bili dodeljeni v reševanje pristojni osebi na sodišču. Seznam zadev, ki so bili že dodeljeni v reševanje pristojni osebi na sodišču, je bil že poslan sodiščem zaradi ustavitve postopkov po uradni dolžnosti. Ti postopki torej še tečejo.

Za upravičence do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka, ki jim bo pomoč dodeljena po 1. 2. 2017 zaradi izpolnjevanja novih zakonsko določenih pogojev (te pogoje določa določba 27. člena ZSVarPre), bo zaznamba vpisana pod naslednjimi pogoji:

- če bodo imeli v lasti stanovanje ali stanovanjsko hišo, v katerem oziroma kateri bodo dejansko bivali in imeli prijavljeno stalno prebivališče, v vrednosti nad 120.000 evrov (po novem se primerna velikost ne ugotavlja več, ampak je pomembna samo vrednost),
- če boste na CSD po prosti presoji odločili, da si preživetja s tem stanovanjem ali stanovanjsko hišo zaradi okoliščin, na katere ne morejo vplivati, začasno ne morejo zagotoviti in
- če se bo ugotovilo, da so v zadnjih 24 mesecih denarno socialno pomoč oziroma varstveni dodatek prejeli več kot 18 x (šteto od 1. 2. 2017 dalje) in
- če bodo soglašali z vpisom prepovedi odtujitve in obremenitve vseh nepremičnin, katerih lastniki so, v zemljiško knjigo v korist Republike Slovenije.

Zaznamba po novem tako ni več vezana na obdobje dodelitve, ampak je vezana na lastništvo preveč vrednega stanovanja tj. nad 120.000 evrov (v katerem stranka dejansko biva in ima prijavljeno stalno prebivališče) in soglasje stranke. Če se stranka ne bo strinjala z zaznambo, ne bo upravičena do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka.

Če bo torej oseba upravičena do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka neprekinjeno od 1. 2. 2017, se bo zaznamba (ob izpolnjevanju zgoraj navedenih zakonsko določenih pogojev) določila najprej z odločbo od 1. 8. 2018 dalje.

Omejitev dedovanja (vračilo sredstev)

1. Vračilo prejete pomoči za naprej (od 1. 2. 2017 dalje) ostaja za ožji krog upravičencev do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka, tj. za tiste zapustnike, za katere se bo v zapuščinskem postopku ugotovilo, da so prejeli denarno socialno pomoč oziroma varstveni

dodatek, ker so imeli v lasti stanovanje ali stanovanjsko hišo (v katerem oziroma kateri so dejansko bivali in imeli prijavljeno stalno prebivališče), katerega oziroma katere vrednost je presegala 120.000 evrov.

Vračilo prejete pomoči velja, ne glede na to, ali ima upravičenec vpisano zaznambo, ali ne. Omejitev dedovanja se izvede do višine vrednosti pomoči (torej v celoti brez zniževanj). Navedeno ureja določba tretjega odstavka novega 54.a člena ZSVarPre.

2. Vračilo prejete pomoči za nazaj (do 1. 2. 2017) še vedno velja za vse tiste zapustnike, za katere se bo v zapuščinskem postopku ugotovilo, da so prejeli denarno socialno pomoč oziroma varstveni dodatek do 1. 2. 2017. Navedeno pomeni, da če je zapustnik prejemal pomoč po starem na podlagi odločbe, veljavne npr. od 1. 10. 2016 do 31. 3. 2017, se vrača samo pomoč prejeta med 1. 10. 2016 in 31. 1. 2017, torej do 1. 2. 2017. Tako bodo morali dediči tistih zapustnikov, ki so to pomoč prejeli do 1. 2. 2017 še vedno vračati oziroma se bo za prejeto pomoč omejilo dedovanje, v kolikor dediči niso tudi sami socialno ogroženi.

Omejitev dedovanja se izvede do višine:

- 2/3 prejetih sredstev, ki jih je zapustnik prejel iz naslova varstvenega dodatka,
- do višine prejete denarne socialne pomoči, zmanjšane za 12 najvišjih mesečnih zneskov, nato pa zmanjšane še za 1/3 od preostalih mesečnih zneskov prejete pomoči, če je zapustnik denarno socialno pomoč prejel za več kot 12 mesecev.

Navedeno ureja določba prehodna določba 9. člena ZSVarPre-E.

3. Vračilo pomoči, dodeljeno oziroma prejeto iz naslova:

- oprostitev plačil socialnovarstvenih storitev (odšteje se 1/3),
- prispevka k plačilu sredstev, namenjenih za plačilo oziroma doplačilo pravic družinskega pomočnika (odšteje se 1/3) ter
- izredne denarne socialne pomoči, in njenih posebnih oblik, tj. pogrebnino in posmrtnino (se ne vrača)

ostaja enako. Navedeno urejata določbi prvega in drugega odstavka novega 54.a člena ZSVarPre.

Poenoteno izvajanje zaznamb bo urejeno z informacijskim sistemom centrov za socialno delo (razen v delu, ki se nanaša na uporabo prostega preudarka centrov za socialno delo), poenoteno izvajanje omejitve dedovanja pa bo zagotovljeno s strani ministrstva, saj samo ministrstvo prijavlja terjatve iz naslova izplačila denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka v zapuščinskem postopku.

V zvezi z izbrisom zaznamb in pomislekom, da lahko pride do poglobitve socialne stiske posameznika (zaradi odtujitve nepremičnine z namenom poplačila dolga kot posledica alkoholizma ali drugih odvisnosti) poudarjamo, da zaznambe prepovedi odtujitve in obremenitve v zemljiški knjigi predstavljajo sredstvo za zavarovanje terjatve Republike Slovenije, ki jo ima iz naslova izplačila denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, ne pa tudi sredstva za zavarovanje posameznika. Dodajamo še, da je treba izzive dolgotrajne revščine in socialne izključenosti začeti reševati bolj aktivno in inovativno predvsem z upoštevanje »socialno naložbenega pristopa«. Samo pasivni pristopi (poudarek na socialnih transferjih) revščine

namreč ne bodo zmanjšali. Skladno s takšno usmeritvijo smo na ministrstvu kot eno ključnih prioritet v prihodnjem obdobju izpostavili reformo sistema CSD, aktivacijo prejemnikov socialnih transferjev, oblikovanje novega sistema dolgotrajne oskrbe in deinstitucionalizacijo. Vsa ta prizadevanja so povezana ne samo z izboljšanjem in ustrezno modernizacijo zakonodaje, ki ureja področje socialnega varstva oziroma omenjena področja, ampak tudi z razvojem in preizkušanjem ustreznih rešitev s pomočjo sredstev iz nove finančne perspektive. V tem kontekstu bomo dali večji poudarek reševanju revščine in socialne izključenosti (ki je tesno povezana z brezposelnostjo) na regijskem in lokalnem (občinskem) nivoju. Zagovarjamo integriran pristop in potrebno kombinacijo različnih ukrepov, predvsem ukrepi povezani s trgom dela, (ki bi morali zagotoviti bolj vključujoč trg dela), izobraževanjem, zdravstvom in stanovanjsko politiko. Najbolj ogrožene posameznike in skupine vključili v celovite programe socialne aktivacije, ki bodo kombinirani z ukrepi aktivne politike zaposlovanja in pri tem uporabiti tudi druge možne oblike pomoči in podpore države, gospodarstva in nevladnega sektorja, tako da bi bile rešitve oblikovane celostno na podlagi individualne obravnave posameznih primerov v konkretnih lokalnih okoljih. Treba je razširiti obseg programov (socialne aktivacije, javnih del, ipd.) in podpreti razvoj socialnih podjetij, ki bodo zaposlovala osebe iz ranljivih skupin, da bi tako zagotovili daljšo (dalj časa trajajočo) vključenost oseb z manj možnosti na prostem trgu dela. Za zmanjševanje revščine je treba izvajati tudi programe in aktivnosti, ki so preventivne narave oziroma spodbujajo k socialnem vključevanju posameznika ali družine, zato na ministrstvu financiramo in sofinanciramo številne socialno varstvene programe 113 javnih verificiranih in 60 razvojnih programov. V letu 2016 smo za to namenili 13,5 mio evrov. Ob tem pa financiramo še 15 družinskih centrov, za katere letno namenimo 300.000 evrov. Posebej želimo izpostaviti tudi črpanje sredstev iz Evropskega socialnega sklada, preko katerih bomo v prihodnjem obdobju vzpostavili mrežo 15 večgeneracijskih centrov, kjer se bodo izvajali predvsem socialno integracijski programi, medtem ko bo ob tem vzpostavljen celoten sistem socialne aktivacije, ki bo podprt z dostopnimi programi, ki bodo omogočali posamezniku dvig socialnih in zaposlitvenih kompetenc in ga s tem umestili na trg oziroma bližje trgu dela.

4. V zvezi z:

- a) univerzalnim otroškim dodatkom

Univerzalni otroški dodatek poznajo npr. v Nemčiji, Avstriji in še kje. Nemški univerzalni otroški dodatek je sestavljen iz davčne olajšave in otroškega dodatka - podobno kot pri nas, le da je univerzalnost dosledno izvedena do zadnjega EURa. V Avstriji je ob univerzalnem otroškem dodatku davčna olajšava za otroke razmeroma nizka. Pri nas je sistem takšen, da je treba otroški dodatek in davčno olajšavo za vzdrževane otroke gledati skupaj. Učinek otroškega dodatka je večji pri nižjih dohodkih, učinek olajšave pa pri višjih. Tako imamo kar dokaj univerzalen sistem, saj je pri enakem številu otrok ne glede na dohodke skupen učinek otroškega dodatka in davčne olajšave za vse družine približno enak. Sistema seveda nista povsem usklajena, a vendar. Tisto, kar nekateri dobijo skozi otroški dodatek, drugi dobijo skozi davčno olajšavo.

- b) razširitvijo kroga upravičencev do pogrebnine in posmrtnine na zakonite dediče (brate in sestre)

Pred spremembo ZSVarPre je bila pravica do pogrebnine urejena v Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter v Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja. Pogrebnina je bila denarna dajatev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, namenjena pokritju nujnih stroškov pogreba osebe, ki je bila v obveznem zdravstvenem zavarovanju zavarovana za to pravico določeno obdobje. Pravico do pogrebnine je imela oseba, ki je

poskrbela za pogreb osebe, ki je bila v obveznem zdravstvenem zavarovanju zavarovana za to pravico. Pravica do pogrebnine je bila torej vezana na pokojno osebo in je bila zagotovljena, če je bil pokojnik neposredno pred smrtjo obvezno zdravstveno zavarovan za to pravico neprekinjeno najmanj en mesec ali s prekinitvami najmanj dva meseca v zadnjem letu. Pogrebina pa ni pripadala državljanu Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki ni bil zavarovanec iz drugega naslova (med slednje so spadali tudi vsi upravičenci do denarne socialne pomoči). Pravica do pogrebnine kot pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja je bila ukinjena z namenom, da se zdravstveno blagajno razbremeni.

Zaradi ukinitve pravice do pogrebnine kot pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, je bila zato s spremembo socialne zakonodaje sprejeta odločitev, da se določenim osebam, ki so te prejemale, zagotovi pomoč na področju socialno varstvenih prejemkov v okviru ZSVarPre in uvedla se je nova oblika izredne denarne socialne pomoči. Nova pravica do pogrebnine zato ni več vezana na vključenost pokojne osebe v obvezno zdravstveno zavarovanje za ta namen, ampak na materialni položaj osebe, ki je poskrbela za pogreb, ki ne sme presežati praga tveganja revščine po zadnjih znanih končnih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, ter na sorodstveno razmerje s pokojno osebo.

Na ministrstvu aktivno spremljamo probleme, ki se pojavljajo pri izvajanju nove socialne zakonodaje. Tako je ministrstvo z omenjeno problematiko seznanjeno in se strinjamo, da je krog upravičenec do pogrebnine določen preozko. Menimo da bi se moral krog upravičencev glede na sorodstveno razmerje s pokojno osebo razširiti tudi na nečake oziroma nečakinje, brate in sestre ter vnuke in vnukinje, ne pa tudi na osebe, ki s pokojno osebo, niso bile v sorodstvenem razmerju. Na podlagi analize in ocene finančnih posledic bomo izpostavljeno problematiko upoštevali pri pripravi novih sprememb socialne zakonodaje.

- c) uvedbo obveze prejemnika denarne socialne pomoči, da po šestih mesecih prejemanja te pomoči začne opravljati delo v korist družbe

Ministrstvo je v preteklosti (leta 2007) omenjeni predlog zakonsko že poskusilo urediti, vendar neuspešno zaradi problemov z določitvijo, kdo bo osebam, ki bi bile napotene na opravljanje dela v korist družbe, kriš stroške prevoza, prehrane in zdravstvenega zavarovanja.

S spoštovanjem,

Dr. Anja KOPAČ MRAK
MNISTRICA

